

УДК 657:651.78

Стефанішена І.М.,

Ищенко Я.П., к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У даній статті відображено методичні засади формування звітної інформації й усієї фінансової звітності, порядок її створення та подання до відповідних органів.

Ключові слова: фінансова звітність, НП(С)БО, закон України «Про бухгалтерський одлік і фінансову звітність».

Stefanishena I., Ishchenko Ya.

FORMATION OF FINANCIAL REPORTING COMPANIES

This article represents the methodological foundations of formation of reporting information and the whole financial accounting, the order of its creation and presentation to the relevant authorities.

Key words: Financial accounting, NP(S)BO, the law of Ukraine “About accounting and financial accounting”.

Стефанишена И.М., Ищенко Я.П.

ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ КОМПАНИЙ

В данной статье отражены методические основы формирования отчетной информации и всей финансовой отчетности, порядок ее создания и представления в соответствующие органы.

Ключевые слова: финансовая отчетность, НП (С) БУ, закон Украины «О бухгалтерском одлик и финансовой отчетности».

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Розвиток ринкових відносин в Україні супроводжується змінами економічного, інформаційного і правового середовища. Відповідно до таких процесів змінюються цілі підприємств та значно підвищується роль інформаційного забезпечення в обґрунтовані управлінських рішень. В сучасних умовах для результативної діяльності кожному господарюючому суб'єкту потрібна інформація про економічних

Стефанішена І.М., Ищенко Я.П.

партнерів, які є конкурентами у відповідній сфері діяльності. Саме тому виняткова роль належить інформаційному забезпеченню в процесах управління. Вона спричинює підвищену увагу до бухгалтерської фінансової звітності як основного джерела інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати його виробничо–господарської діяльності за звітний період.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Теоретико–прикладні розробки питань формування звітності й методичних підходів до її складання досліджувалися у працях відомих вітчизняних вчених–економістів М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Б.І. Валуєва, К.П. Дудки, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, П.Я. Хомина, Л.С. Шатковської та інших. Однак слід визнати, що залишилися ще недостатньо опрацьовані питання щодо використання звітності з системі управління підприємством, які потребують поглибленого вивчення.

Цілі статті. Мета статті полягає в дослідженні формування системи фінансової звітності підприємств.

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Загальні вимоги до фінансової звітності викладено у статтях 11 – 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [4].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі підприємства, яка необхідна для прийняття рішень щодо:

1. придбання, продажу та володіння цінними паперами;
2. участі в капіталі підприємства;
3. оцінки якості управління;
4. оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання;
5. забезпеченості зобов'язань підприємства;
6. визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу;
7. регулювання діяльності підприємства;
8. інших рішень.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на основі даних

бухгалтерського обліку всі підприємства повинні складати фінансову звітність. До складу фінансової звітності підприємств включаються такі звіти:

1. Баланс.
2. Звіт про фінансові результати.
3. Звіт про рух грошових коштів.
4. Звіт про власний капітал.
5. Примітки до фінансової звітності.

За звітним періодом фінансова звітність поділяється на річну і квартальну. Звітним періодом для подання річної звітності є календарний рік. За календарний рік фінансова звітність готується підприємствами у повному складі. Крім того, щоквартально всі підприємства та організації готують проміжну фінансову звітність у складі Балансу та Звіту про фінансові результати. Баланс складається станом на кінець останнього дня кварталу (року), а Звіт про фінансові результати – наростаючим підсумком з початку звітного року.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, крім випадків, передбачених законодавством. Строки та порядок подання фінансової звітності визначено у «Порядку подання фінансової звітності», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. №419.

Підприємства зобов'язані подавати квартальну та річну фінансову звітність таким користувачам:

- органам, до сфери управління яких вони належать;
- трудовим колективам на їх вимогу;
- власникам (засновникам) відповідно до установчих документів;
- органам державної статистики;
- органам державного казначейства або місцевим фінансовим органам (щодо використання бюджетних асигнувань);
- іншим користувачам згідно з законодавством (зокрема, Національному банку, Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку).

Датою подання фінансової звітності (крім консолідованої) вважається день її фактичної передачі за належністю, а у разі надсилання поштою – дата одержання адресатом, зазначена на штемпелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата [5].

Однією з головних особливостей звітної кампанії за 2013 року є складання фінансової звітності за новою формою. Як відомо, що з 19 березня 2013 року набрало чинності Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (наказ Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73.). Тепер усі вимоги до основних форм фінансових звітів будуть прописані у НП(С)БО 1, а самі форми наводяться у його додатках.

Додаток 1 до НП(С)БО 1 містить наступні форми:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи);
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом);
- Звіт про власний капітал (Звіт про зміни у власному капіталі).

НП(С)БО 2 — містить аналогічні форми для консолідованої фінансової звітності. Особливу увагу необхідно звернути на те, що на даний момент не скасовано Наказ Мінфіну № 302 від 29.11.2000 р. «Про Примітки до річної фінансової звітності». Таким чином, форма Приміток залишається чинною. У НП(С)БО 1 визначено мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Норми цього Національного положення (стандарту) застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб (далі – підприємства) усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством.

НП(С)БО 1 ділить фінансову звітність на річну та проміжну. Для проміжної (квартальної) звітності у 2013 році є чинними:

- форма №1 Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- форма №2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи).

НП(С)БО 1 не дає детального опису кожної статті Балансу і Звіту про фінансові результати. Це пов'язано з тим, що розробники нового стандарту прагнули максимально зблизити форми фінансової звітності з нормами МСФЗ. Це може спричинити певні ускладнення для тих підприємств, які не використовують міжнародні стандарти фінансової звітності, оскільки облік багатьох операцій за правилами П (С) БО не збігається з обліком згідно МСФЗ [2].

Основні відмінності НП(С)БО 1 від раніше діючих стандартів:

Назви форм доповнені назвами у дужках, аналогічними формам згідно МСФЗ: тепер Баланс називається також «Звіт про фінансовий стан», а Звіт про фінансові результати – «Звіт про сукупний дохід».

Нове положення вже не містить жорсткого порядку заповнення усіх рядків фінансової звітності та проставлення прочерків у тих рядках, де були відсутні показники. Підприємства можуть не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття. Одним з важливих нововведень, внесених НП(С)БО 1, є можливість вибору одного з варіантів складання звіту про рух грошових коштів: за прямим чи непрямим методом.

Висновки. Таким чином, Н(П)СБО 1 – це черговий крок назустріч міжнародним стандартам фінансової звітності. Проте, даний стандарт в деяких моментах суперечить як вітчизняному законодавству в сфері регулювання бухгалтерського обліку, так і міжнародним стандартам. Тому вже сьогодні постає необхідність у внесенні змін в Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО, що, цілком можливо, відбудеться вже в недалекому майбутньому.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» (Відомості Верховної Ради України(ВВР), 1999, N40, ст.365)
2. Національне положення(стандарту) бухгалтерського обліку 1«Загальні вимоги до фінансової звітності».
3. Національне положення (стандарту) 2 бухгалтерського обліку «Консолідована фінансова звітність».
4. Верига Ю.А. Звітність підприємств. Навчальний посібник / Ю.А. Верига, З.М. Левченко, І.Д. Ватуля – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 776 с.
5. Нові форми фінансової звітності: Баланс, Звіт про фінрезультати та інші – подаємо вже за I квартал // [Електронний ресурс] // Режим доступу:<http://news.dtki.ua>.
6. Фінансова звітність – все про бухгалтерський облік // [Електронний ресурс] // <http://www.vobu.com.ua>